

Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w 2015 r.

W 2015 r. tempo wzrostu gospodarczego w Polsce było nieco szybsze niż przed rokiem. Głównym czynnikiem wzrostu był popyt krajowy, w większym stopniu konsumpcyjny niż inwestycyjny. Eksport netto, odmiennie niż przed rokiem, pozytywnie oddziaływał na wzrost PKB.

Według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto w 2015 r. zwiększył się realnie o 3,6% w skali roku (wobec wzrostu o 3,3% w 2014 r. oraz o 1,3% w 2013 r.) (wykr. 1). Spożycie ogółem było wyższe niż przed rokiem o 3,2%, w tym w sektorze gospodarstw domowych zwiększyło się o 3,1%. Akumulacja brutto wzrosła o 4,2%, w tym nakłady brutto na środki trwałe zwiększyły się o 6,1% (wobec odpowiednio 12,6% oraz 9,8% w 2014 r.). Stopa inwestycji w 2015 r. wyniosła 20,2% (wobec 19,6% w 2014 r.). Popyt krajowy był o 3,4% wyższy niż przed rokiem (kiedy zwiększył się o 4,9%). Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej wzrosła w tempie zbliżonym do notowanego rok wcześniej (3,4% wobec 3,3%), szybszym niż w latach 2012 i 2013. W przemyśle wartość dodana brutto zwiększyła się o 5,4%, w budownictwie o 4,4%, a w transporcie i gospodarce magazynowej oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych wzrosła odpowiednio o 3,1% i o 0,7%.

Na rynku pracy utrzymała się zapoczątkowana w 2014 r. stopniowa poprawa trudnej sytuacji. Według szacunkowych danych liczba pracujących w gospodarce narodowej w końcu 2015 r. była o ok. 2% wyższa niż przed rokiem. Dynami-

ka przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw sukcesywnie umacniała się w kolejnych miesiącach i w rezultacie w całym roku zanotowano wzrost o 1,3% (przed rokiem o 0,6%) (wykr. 2). Według wyników badania popytu na pracę w okresie trzech kwartałów 2015 r. utworzono więcej nowych miejsc pracy niż w analogicznym okresie 2014 r.; równocześnie mniej miejsc pracy zlikwidowano. Napływ do bezrobocia w 2015 r. był mniejszy niż w roku poprzednim; zmniejszyła się również liczba skreśleń z ewidencji bezrobotnych. Stopa bezrobocia, we wszystkich miesiącach niższa niż przed rokiem, od sierpnia kształtowała się na poziomie jednocyfrowym. W końcu grudnia 2015 r. wyniosła 9,8% (wobec 11,4% przed rokiem) (wykr. 3).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw rosły w stabilnym tempie (3,5%), nieco wolniejszym niż w 2014 r. Przy spadku cen konsumpcyjnych, siła nabywcza płac zwiększyła się o 4,5%, tj. w największej skali od 2008 r. Obserwowano dalszy wzrost przeciętnych nominalnych i realnych emerytur i rent brutto, przy czym w systemie pracowniczym był on nieco wolniejszy niż rok wcześniej, a rolników indywidualnych — szybszy.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w 2015 r. były o 0,9% niższe niż przed rokiem (w 2014 r. nie uległy zmianie), ale w kolejnych miesiącach obserwowano stopniowe osłabienie skali spadku (wykr. 4). Niższe w skali roku były ceny towarów konsumpcyjnych, natomiast wzrosły ceny usług. W większym stopniu niż w 2014 r. obniżyły się ceny towarów i usług w zakresie transportu oraz żywności i napojów bezalkoholowych. Wolniej rosły m.in. ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem, znacznie szybciej natomiast — ceny w zakresie łączności i zdrowia. W trzecim z kolei roku obniżyły się ceny producentów, przy czym w przemyśle spadek pogłębił się, a w budownictwie zwolnił.

Produkcja sprzedana przemysłu ogółem, według wstępnych szacunków, w 2015 r. była o 4,8% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,1% w 2014 r.) (wykr. 5). Umocnił się wzrost produkcji w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób — do 4,9%. Szybciej niż przed rokiem rosła produkcja w przetwórstwie przemysłowym oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. Po spadku w 2014 r., zwiększyła się sprzedaż w górnictwie i wydobywaniu. W większości głównych grupowań przemysłowych (z wyjątkiem dóbr związanych z energią) produkcja była wyższa niż przed rokiem, w tym najwyższą dynamikę obserwowano w zakresie dóbr inwestycyjnych oraz konsumpcyjnych trwałych. W grudniu 2015 r. produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się w skali roku o 6,7%, a po wyeliminowaniu czynników sezonowych — o 4,0%.

Szacuje się, że produkcja budowlano-montażowa ogółem w 2015 r. była o ok. 3,0% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,9% w 2014 r.) (wykr. 6). W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób tempo wzrostu wyniosło 2,8%. Zwiększyła się produkcja we wszystkich działach budownictwa, najbardziej w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Wyższa niż przed rokiem była sprzedaż robót remontowych, przy spadku inwestycyjnych. W grudniu 2015 r. produkcja budowlano-montażowa nieznacznie obniżyła się w skali roku (o 0,3%, po wzroście o 5,0% przed rokiem). Po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych spadek wyniósł 2,0%.

Sprzedaż detaliczna, według wstępnych szacunków, w 2015 r. była wyższa niż przed rokiem o 3,3% (wobec wzrostu o 3,9% w 2014 r.). W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż zwiększyła się o 3,7%. W grudniu 2015 r. tempo wzrostu sprzedaży detalicznej przyspieszyło do 7,0%.

Badanie koniunktury gospodarczej zrealizowane w styczniu br. wskazuje na poprawę ocen w podstawowych obszarach działalności. W przetwórstwie przemysłowym ogólny klimat koniunktury w styczniu br. oceniany jest nieznacznie pozytywnie. Optymistyczne (wobec negatywnych w poprzednich miesiącach) są przewidywania w zakresie portfela zamówień oraz produkcji, przy pogorszeniu niekorzystnych ocen bieżącej sytuacji w tych obszarach. Utrzymują się negatywne wskazania dotyczące bieżącej sytuacji finansowej, przy nieco mniej pesymistycznych prognozach w tym zakresie. Podmioty budowlane oceniają koniunkturę nieznacznie mniej negatywnie niż przed miesiącem. Poprawiły się pesymistyczne prognozy w zakresie portfela zamówień, produkcji i sytuacji finansowej, przy gorszych ocenach bieżących w tych obszarach. Nieznacznie lepsze niż przed miesiącem są oceny koniunktury w handlu detalicznym. Wskazania dotyczące bieżącej sprzedaży są optymistyczne (wobec niekorzystnych w grudniu ub. roku), a w zakresie obecnej sytuacji finansowej — mniej pesymistyczne. Pogorszyły się negatywne prognozy w tych obszarach. Nastroje konsumentów w 2015 r. były mniej pesymistyczne niż w sześciu poprzednich latach. W styczniu br. wskaźnik ufności konsumenckiej (zarówno bieżący, jak i wyprzedzający) był mniej negatywny niż w poprzednim miesiącu. Poprawiły się m.in. pesymistyczne oczekiwania konsumentów w odniesieniu do zmian ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju. Nieznacznie pozytywne (po niekorzystnych w grudniu 2015 r.) są przewidywania dotyczące przyszłej sytuacji finansowej gospodarstw domowych. Poprawiły się oczekiwania konsumentów w zakresie zmian poziomu bezrobocia.

Globalna produkcja rolnicza w 2015 r., według wstępnych szacunków, zmniejszyła się w porównaniu z 2014 r. o 4,2%. Wpłynął na to duży spadek produkcji roślinnej (o 11,2%), przy wzroście produkcji zwierzęcej (o 3,1%) (wykr. 7). Badanie przeprowadzone na początku grudnia 2015 r. wskazuje na pogłębienie spadku pogłowia trzody chlewnej (do 6,0% w skali roku, wobec 0,7% w czerwcu 2015 r.), obserwowanego we wszystkich grupach wiekowo-użytkowych. Pogłowiem bydła w grudniu 2015 r. było o 1,8% większe niż przed rokiem, na co wpłynął wzrost liczebności cieląt i młodego bydła. Na rynku rolnym w 2015 r., przy zmniejszonym skupie, ceny większości produktów roślinnych (z wyjątkiem cen skupu ziemniaków) kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku. Obniżyły się także ceny większości produktów pochodzenia zwierzęcego (z wyjątkiem cen żywca wołowego), przy wzroście ich podaży. W wyniku głębszego spadku cen produktów rolnych sprzedawanych przez rolników niż cen towarów i usług nabywanych przez nich na cele bieżącej produkcji rolniczej i na cele inwestycyjne, wskaźnik „nożyc cen”, w czwartym z kolei roku, kształtował się na niekorzystnym poziomie (97,5 wobec 95,1 w 2014 r.).

W obrotach towarowych handlu zagranicznego (wyrażonych w złotych) w okresie styczeń—listopad 2015 r. obserwowano szybszy wzrost eksportu

w skali roku niż importu (wykr. 8). Po raz pierwszy od wielu lat wymiana zamknęła się dodatnim saldem. Wzrosła wartość obrotów z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) oraz z krajami rozwijającymi się. Znacznie zmniejszyła się natomiast wymiana z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Eksport i import ogółem w cenach stałych w okresie styczeń—październik 2015 r. były wyższe niż rok wcześniej; mniej korzystnie kształtował się wskaźnik terms of trade (100,5 wobec 103,6).